

Amsterdam Sinfonietta

Stichting Amsterdam Sinfonietta

BESTUURSVERSLAG 2018

29 maart 2019

INHOUD

1. Activiteitenverslag en prestatieverantwoording	3
1.1 Missie	3
1.2 Inleiding	3
1.3 Algemeen	3
1.4 Projecten in 2018	5
1.5 Overige projecten	9
1.6 Prestatieverantwoording	11
1.6.1 Fonds Podiumkunsten	11
1.6.2 Amsterdams Fonds voor de Kunst	11
2. Marketing	12
2.1 Publiek en marketing	12
2.2 Inzet marketingcommunicatie instrumenten	12
3. Fondsenwerving en relatiebeheer	14
3.1 Particuliere donaties	14
3.2 Private fondsen	15
3.3 Sponsors	15
4. Financiën	15
5. Bestuur en bedrijfsvoering	16
5.1 Bestuur en directie	16
5.2 Staf	17
5.3 Werkgever- en opdrachtgeverschap	17
5.4 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	18
5.5 Governance Code Cultuur en Code Culturele Diversiteit	18
5.6 Vrijkaartenbeleid	18
6. Stakeholders en risicoanalyse	19
6.1 Stakeholders	19
6.1.1 Zalen	19
6.1.2 Publiek	20
6.1.3 Vervolg	21
6.1.4 Andere belangrijke stakeholders	21
6.2 Risicoanalyse	21
7. Toekomst	23

1. Activiteitenverslag en prestatieverantwoording

1.1 Missie

Amsterdam Sinfonietta heeft zich sinds de oprichting ten doel gesteld om het unieke repertoire voor strijkorkest op het allerhoogste niveau uit te voeren en te vernieuwen, en daarmee een breed publiek in binnen- en buitenland te bereiken. Wij interpreteren deze missie in ruime zin. Amsterdam Sinfonietta staat in verbinding met een keten van organisaties en individuen zoals liefhebbers, jonge talenten, conservatoria, componisten, scholen, concertzalen en festivals en is daarmee stevig verankerd in het Nederlandse muziekleven. Niet in de simpele aanwezigheid maar in de continue drang en zoektocht naar vernieuwing, is de bestaansgrond van kunstinstituten gelegen. Dit zie je bij Amsterdam Sinfonietta onder meer terug in de ontwikkeling van repertoire, de samenwerking met andere disciplines, de alliantie met andere cultuurorganisaties, de ontwikkeling van talent en het aanspreken en enthousiasmeren van nieuwe, diverse publieksgroepen.

1.2 Inleiding

Voor Amsterdam Sinfonietta was 2018 op artistiek en zakelijk vlak, en qua publieksbereik een succesvol jaar. Het ensemble initieerde compositieopdrachten in samenwerking met internationale partners die met groot enthousiasme door pers en publiek zijn onthaald, en ontwikkelde programma's waarbij de samenwerking met andere kunstdisciplines (theater en dans) het strijkersrepertoire in een nieuwe context plaatste. We speelden dit jaar onder meer nieuwe Turkse en Bulgaarse muziek en voor uitverkochte zalen in onder meer Istanbul en Wenen. In de thuisstad Amsterdam speelden we in Paradiso, Het Concertgebouw en het Muziekgebouw aan 't IJ maar ook in de wijken met schoolconcerten voor jonge kinderen. We reisden door heel Nederland met concerten bij zowel onze vaste partner-zalen als nieuwe locaties zoals de Grote Kerk in Veere, waar we ons concertseizoen 2017-2018 afsloten. In 123 concerten heeft Amsterdam Sinfonietta met een vernieuwende en gevarieerde programmering een breed en divers publiek weten aan te spreken. Met concerten, workshops en presentaties bereikten we ruim 50 duizend bezoekers in binnen- en buitenland.

Dankzij extra subsidie vanuit het Fonds Podiumkunsten, een particuliere donateur en sponsoring van het Ambassade Hotel konden we in 2018 belangrijke stappen zetten in de verbetering van de arbeidsvoorwaarden van de musici. Dit is nog niet structureel, maar de inflatiecorrectie van FPK en AFK die sinds 2017 weer wordt toegepast, is blijvend en ook de sponsoring vanuit het Ambassade Hotel geeft een goede basis om gedurende de hele Kunstenplanperiode beter te honoreren.

Het jaar werd afgesloten met een kleine winst: Het exploitatieresultaat bedroeg € 15.670,-.

De investering in het werven van meerjarige particuliere giften heeft zijn vruchten afgeworpen. Veel particuliere donateurs verlengden met een onderhandse akte hun ondersteuning voor een nieuwe periode van vijf jaar. De organisatie genereerde in 2018 ruim 61% van de totale inkomsten zelf.

1.3 Algemeen

Opnieuw hebben wij pers en publiek overtuigd van ons hoge spelniveau en onze verrassende programmering. Dat is terug te zien in lovende recensies en in de publieke belangstelling: in totaal bezochten 50.692 mensen onze concerten en overige activiteiten.

Amsterdam Sinfonietta wil niet alleen een groot, maar ook een breed en divers publiek naar leeftijd, culturele achtergrond en woonplaats bereiken en daarmee relevant zijn voor een brede doelgroep.

Met de samenwerking in 2018 met de Turkse componist en pianist Fazil Say bereikte Amsterdam Sinfonietta de Turkse gemeenschap in de Nederlandse steden. Samen met de rappende en zingende podiumkunstenaar Typhoon maakten we een landelijke tournee langs tien uitverkochte zalen en daarmee bereikten we een jong en divers publiek. Dat deden we ook bij de tweede editie van Klassifest, een festival voor klassieke muziek in Paradiso.

Eind december traden we op tijdens de live op tv uitgezonden finale-avond van de 3FM Serious Request actie: heel bijzonder voor een 'klassiek' ensemble. De muziekvoorstellingen van Kleutersinfonietta spelen we voor de allerkleinsten in onze samenleving, bij openbare concerten in Het Concertgebouw en op basisscholen in alle wijken in Amsterdam. We bereikten ook een groot en breed publiek door frequente aanwezigheid in diverse media. Zo waren we in 2018 te gast in de

talkshow van Jeroen Pauw, speelden we bij Podium Witteman en bij RTL Late Night. Onze concerten werden en worden veelvuldig uitgezonden op NPO Radio 4, maar we waren ook te horen op Radio en 2, en 4

Samen met de pianisten Arthur en Lucas Jussen ging het ensemble de studio in Hilversum in voor cd opnames voor het 'gouden label' Deutsche Grammophon voor een Bach-album dat in 2019 verschijnt.

Amsterdam Sinfonietta ontleent zijn naam aan de hoofdstad maar wil uitdrukkelijk een strijkersensemble zijn voor het hele land zijn met een landelijke en internationale speelmarkt. Hoewel het ensemble met regelmaat in Het Concertgebouw, Muziekgebouw aan 't IJ, Carré en Paradiso speelt, wordt de ruggengraat van de concerten gevormd door de concertzalen in heel Nederland in onze vaste concertseries. Door intensief samen te werken met deze podiumpartners op het gebied van programmering en publieksbereik kunnen we rekenen op een aanzienlijke vaste basis concertbezoekers.

Uit gesprekken met lokale stakeholders wordt ook duidelijk dat onze concerten door unieke presentatie, het hoge spelniveau en de avontuurlijke inhoud een belangrijke bijdrage leveren aan het totaalaanbod in de regionale concertzalen. Zo is Amsterdam Sinfonietta in staat om een ensemble te zijn voor vast publiek in onder meer Enschede, Amsterdam, Utrecht, Arnhem, Tilburg en Leiden.

Voor het bereiken van nieuw en ander publiek is ook samenwerking en afstemming met partners als de Cello Biënnale Amsterdam, Klassifest of November Music essentieel. In de afgelopen jaren heeft deze kruisbestuiving geleid tot prachtige programma's voor volle zalen en nieuwe opdrachtwerken.

De verbintenis met het internationaal gerenommeerde touring-agentschap KD Schmidt leidde in 2018 tot concerten in Keulen, Dresden, Istanbul, Wenen, Zug en Stuttgart. Met deze concerten op internationale podia vervullen we een ambassadeursfunctie voor zowel de stad Amsterdam als voor Nederland als geheel.

Wij vinden dat een hoog uitvoeringsniveau hand in hand moet gaan met het ontwikkelen van nieuwe programmering en een nieuwe manier van het presenteren van die programma's. Repertoire uit het verleden is een rijke bron en inspiratie voor de hedendaagse uitvoeringspraktijk, maar het toevoegen van nieuwe werken is even belangrijk. Uitvoerende kunsten worden zo levende kunsten. In het opdrachtgeverschap, maar ook in de zoektocht naar nieuwe presentatievormen en in samenwerkingen met andere disciplines vinden wij aansluiting met de huidige tijd en voelen wij relevantie. Daarom blijft Amsterdam Sinfonietta steeds in gesprek met jonge makers, andere ensembles, componisten, kunstenaars uit andere disciplines en festivals, regisseurs, stylisten en lichtontwerpers. Ook onze ambitie om de visuele component van onze concerten meer gewicht te geven hebben we gerealiseerd in samenwerking met dergelijke partners.

In 2018 ontwikkelde Amsterdam Sinfonietta samen met Muziektheater Orkater en acteur Gijs Scholten van Aschat een programma rond de Portugese dichter Fernando Pessoa. Zeven nieuwe korte stukken van Arvo Pärt kregen spiegeling in Pessoa's gedichten, alles schitterend belicht door de jonge Duitse ontwerper Hendrik Walter. Verder maakten we een voorstelling met danser Tim Persent (LeineRoebana) en sopraan Claron McFadden in een choreografie van Krisztina de Châtel. Met composities van Louis Andriessen, David Lang en Kate Moore creëerden we een voorstelling waarin herhaling en variatievorm in klank en beweging in elkaar grepen. Festivals November Music Den Bosch en Cello Biënnale Amsterdam waren partners bij dit project.

Het geven van compositieopdrachten is een essentieel onderdeel van vernieuwing en uitbreiding van het repertoire zoals het ensemble zich dat ten doel stelt. In 2018 speelden we premières van compositieopdrachten aan de Amerikaanse componist David Lang (met steun van het Van Beinum Fonds) en de Bulgaarse Dobrinka Tabakova (in samenwerking met orkesten uit Noorwegen, Verenigd Koninkrijk en Frankrijk, het Muziekgebouw aan 't IJ, de Stichting Ammodo en het Internationale Muziekfestival in Istanbul). Na een tournee met Lucas en Arthur Jussen langs Nederlandse zalen in 2017, voerden we de Turkse première in de zomer van 2018 uit met de pianistentweeling Ferhan en Ferzan Önder als solisten. Verder speelde Amsterdam Sinfonietta een opdrachtwerk van de Australisch/Nederlandse componiste Kate Moore en de Nederlandse premières van werken van Daniel Bjarnason, Arvo Pärt, Osvaldo Golijov en Henryk Górecki. In mei 2018 werkten we samen met sopraan Christianne Stotijn in werk van Golijov, Brahms, Fischer en Woolrich. De musici speelden niet alleen in het ensemble maar maakten ook onderdeel uit van het podiumbeeld als figuranten in verschillende silhouette-tableaus.

De educatieve voorstellingen KleuterSinfonietta zijn tot stand gekomen in nauwe samenwerking met Het Concertgebouw. Met deze voorstellingen bereikten we in 2018 bijna vierduizend jonge kinderen met uiteenlopende culturele achtergronden, op 53 Amsterdamse basisscholen gevestigd in alle wijken van de stad en een aantal scholen uit omliggende gemeenten. Veel van deze kinderen komen bij voorstellingen KleuterSinfonietta voor het eerst in aanraking met klassieke muziek en strijkinstrumenten.

In het Conservatorium van Amsterdam vonden we in 2017 een partner op het gebied van talentontwikkeling van topstudenten uit de masteropleiding. Na een pilotproject waarin tien masterstudenten meespeelden in een nationale tournee met tien concerten werd in 2018 een vaste samenwerking ondertekend. In de komende jaren wordt er elk seizoen een programma gemaakt waarin een tiental masterstudenten kunnen meespelen. Ze worden gecoacht door musici van Amsterdam Sinfonietta, draaien als volwaardige musici mee en worden ook gehonoreerd.

1.4 Projecten in 2018

Breder dan klassiek met Typhoon

Met de jaarlijkse concertreeks 'Breder dan klassiek' gaat Amsterdam Sinfonietta een samenwerking aan met artiesten van buiten de klassieke wereld, waarbij beide partijen uit hun comfortzone stappen. Elk jaar weer zorgt deze kruisbestuiving, met in 2018 de hiphopartiest Typhoon, voor uitverkochte zalen. Als *special guest* bracht Typhoon Jef Neve mee, de succesvolle Belgische jazzpianist. Tussen 4 en 16 januari gaven we tien concerten door heel Nederland. Typhoon gooide hiervoor hoge ogen met zijn album 'Lobi Da Basi', waarvoor hij o.a. twee Edisons ontving, en is tevens een geliefd live-performer. Het Breder dan klassiek-programma duurde ongeveer 85 minuten, een spannende montage van jazz, hiphop en klassiek. Voor het eerst werkten we samen met een artiest uit het hiphopgenre. Op de setlist stonden nummers van Typhoon en Jef Neve zelf, maar ook composities en nummers van onder meer Jimmy Rushing, Oscar Peterson en Maurice Ravel. Van veel van deze nummers werden nieuwe arrangementen gemaakt voor strijkorkest, waaraan door Wijnand van Klaveren, Julian Schneemann en Marijn van Prooijen maanden is gewerkt, in nauwe samenwerking met Amsterdam Sinfonietta en Typhoon.

De bezieling tussen Amsterdam Sinfonietta, rapper Typhoon en pianist Jef Neve werkt als een supergelukkig huwelijk – Leidsch Dagblad

Fazil Say

De Turkse meesterpianist, componist en Edisonwinnaar Fazil Say was van 9 t/m 17 februari solist bij Amsterdam Sinfonietta, in twee verschillende programma's. Say soleerde in zijn eigen Tweede pianoconcert 'Silk Road' en in Mozarts Twaalfde pianoconcert. Zijn pianoconcert *Silk Road* schreef hij op 24-jarige leeftijd na een diepgaande studie van aloude Oosterse volksmuziek. In de tweede helft van het concert stond het strijkkwartet opus 131 van Beethoven centraal, door velen gezien als zijn allerbeste en modernste kwartet. In het tweede programma zaten twee Nederlandse premières, beide geïnspireerd op thema's uit Wagners opera *Tristan und Isolde*; de rode draad voor dat programma. *Two Tristan Postludes and Choral* van de Poolse componist Henryk Górecki (1959 - 2010) werd jaren na zijn overlijden ontdekt en ging vorig jaar in Warschau in première. Het Wagner-deel uit *Nietzsche en Wagner* van Fazil Say (voor piano solo) is een improvisatie op motieven uit *Tristan und Isolde*. Wagner zelf vond de inspiratie voor zijn meesterwerk weer in Beethovens kwartet opus 131.

Nicolas Altstaedt, met gedichten door Gijs Scholten van Aschat

Tijdens de tournee van 16 t/m 24 maart was cellist Nicolas Altstaedt solist in *The Protecting Veil* van John Tavener, waarmee hij zijn debuut bij Amsterdam Sinfonietta maakte. Het orkest speelde daarnaast de Nederlandse première van Arvo Pärt's recente meesterwerk *Greater Antiphons*. De concerten vonden onder meer plaats in het merendeel van onze serie-steden: Amsterdam, Utrecht, Tilburg en Enschede. *The Protecting Veil*, een lofzang op Maria en een icoon, is een in essentie vocaal werk. De cellist vertegenwoordigt Maria, die aan één stuk door de waarheid zingt, en het orkest fungeert als het koor dat haar oneindige lied weerkaatst. Van dit werk maakten we een zeer goede audio- en video-opname, die we later in het jaar ook via onze kanalen verspreidden. Net zo sacraal als *The Protecting Veil* zijn de *Greater Antiphons* van Arvo Pärt. Hij herschreef dit oorspronkelijk vocale werk uit de jaren tachtig in 2015. Tijdens de tournee werden de zeven delen

voorafgegaan door gedichten van Fernando Pessoa. De keuze en opeenvolging van de gedichten sloot aan bij de delen van Pärts antifonen. Gijs Scholten van Aschat speelde de naar houvast zoekende personages in de gedichten. Deze fusie van muziek, poëzie en toneel werd geproduceerd in samenwerking met Orkater.

Klassifest

Net als in 2017 werkte Amsterdam Sinfonietta op 7 april 2018 mee aan Klassifest, hét klassieke muziek-minifestival van Paradiso Amsterdam, waarin er in de Grote en Kleine Zaal *bite-size* klassieke muziek te horen is, gespeeld door de beste ensembles ter wereld. Een avond voor zowel de instap-luisteraar als de doorgewinterde klassieke muzikliefhebber, zonder stoelen en zonder regels: de bar blijft de hele avond open en als je wat anders wil horen, loop je gewoon naar een andere zaal. De concerten duurden allemaal maximaal een half uur en werden verzorgd door onder andere Amsterdam Sinfonietta, die een programma speelde met muziek van Schnittke, Bach, Górecki en Haydn. Verder werkten mee: het Nederlands Philharmonisch Orkest, Nederlands Blazers Ensemble, Alma Quartet, Bernadeta Astari, Diamanda La Berge Dramm, TRIO.Bruinsma.Baas.Verhage., Wouter Dewit, studenten van het Conservatorium van Amsterdam en dj Fant de Kanter. Ook werden alle concerten voorzien van een passend lichtplan.

Andreas Ottensamer

Amsterdam Sinfonietta speelde in een uitverkocht Weense Konzerthaus tijdens een internationale tournee naar Oostenrijk en Duitsland, tussen 23 en 28 april. Met klarinettist Andreas Ottensamer en een programma met muziek van Brahms, Stamitz, Korngold, Mozart en Weiner reisden we ook naar ook Keulen, Stuttgart, Dresden en Neumarkt. De tournee trok overal volle zalen: ook de Philharmonie van Keulen en de monumentale Frauenkirche in Dresden zat vol. In Dresden ontmoetten we ook onze Club van 100, onze kring met grootste donateurs, in de jaarlijkse Club van 100-reis. De hoofdmoot van het programma werd gevormd door de Hongaarse dansen van Johannes Brahms. Ook speelden we Brahms Strijkkwintet in G, in een versie voor strijkorkest. Ditzelfde werk brachten we vlak voor de tournee ook uit op onze nieuwste cd *Bartók Brahms*, die in binnen- en buitenland lovend ontvangen is.

Amsterdam Sinfonietta begeesterde met een goed gelukt arrangement van Brahms' tweede Strijkkwintet. -Mittelbayerische Zeitung
----

Song of the Flying Horses met Christianne Stotijn

Op 2 mei bracht Amsterdam Sinfonietta met sopraansoliste Christianne Stotijn in het Amsterdamse Muziekgebouw een programma waarin uiteenlopende muzikale stijlen samenkwamen. Behalve twee Nederlandse première's van Osvaldo Golijov zong Stotijn een aria van Bach en voor het eerst werk van de Hongaars componist en dirigent Iván Fischer. Het orkest speelde in dit programma ook de Nederlandse première van *Ulysses Awakes* van John Woolrich met als solist altviolinist Daniel Bard. Het programma met de *titel Song of the flying horses* werd een smeltkroes van uiteenlopende muzikale tradities. *Ein Deutsch-Jiddische Kantate* van de Iván Fischer is geïnspireerd op Bach, maar zit vol met Jiddische muziekinvloeden. De Argentijns-joodse componist Golijov verwerkte een Roemeens zigeunerlied in zijn *Night of the Flying Horses*. Hedendaagse muziek en flarden Monteverdi vermengden in *Ulysses Awakes* van de Engelse componist John Woolrich. Op Stotijns verzoek klonk ook de aria *Vergnügte Ruh* van Bach, die we ook samen speelden toen ze tien jaar geleden de Nederlandse Muziekprijs in ontvangst nam.

Lucas en Arthur Jussen

In een korte concertreeks eind mei gaf Amsterdam Sinfonietta twee concerten met Lucas en Arthur Jussen, een vervolg op de succesvolle samenwerking van oktober 2017. Amsterdam Sinfonietta, Bach en de Jussens is een gouden combinatie, zo werd ook hier weer bevestigd. De concerten vonden plaats in het Muziekcentrum van de Omroep, in hun eigen programmering, en in de Grote Kerk van Veere in Zeeland.

De twee dubbelconcerten van Bach voor twee klavieren werden gespeeld als voorbereiding op de cd-opname die daarna plaatsvond. De cd komt in het najaar van 2019 uit op het label Deutsche Grammophon. Amsterdam Sinfonietta in dit korte project ook het doorwrochte *Quartetto Serioso* van Beethoven, zijn strijkkwartet opus 95 dat door Gustav Mahler werd bewerkt voor strijkorkest.

Istanbul Music Festival

In dezelfde tournee met Lucas en Arthur Jussen, in oktober 2017, brachten we de wereldpremière van Dobrinka Tabakova's *Together Remember to Dance*, voor strijkorkest, slagwerk en twee klavieren. Dit werk was een gezamenlijke opdracht van onder meer Amsterdam Sinfonietta en het Istanbul Music Festival. Op 6 juni 2018 reisden we daarom af naar Istanbul om met de Turkse tweelingzussen Ferhan en Ferzan Önder dit werk uit te voeren. Het concert was in de Hagia Eirene, een prachtige ruïnekerk uit ca. 500 na Christus, vlakbij het bekende Topkapi Paleis. Het concert werd afgesloten met het Strijkkwartet nr. 11 opus 95, 'Quartetto Serioso'. Als toegift speelden we een strijkorkest-bewerking van *Misirlou*, oorspronkelijk een Egyptische volksdans, waarbij het Turkse publiek niet stil kon blijven zitten. Het is niet de eerste keer dat we te gast waren op het Istanbul Music Festival. Eerder speelden we op het festival met celliste Sol Gabetta, en op het moment van schrijven ligt er een uitnodiging klaar voor de editie van 2021.

The playful light and colour that would once have filled this church came in musical form from Amsterdam Sinfonietta... it was fascinating to watch the communication and trust between the players on the stage, within sections and across the ensemble. -Bachtrack

Ferschtmans Fratres met Liza Ferschtman

Tussen 5 en 14 oktober soleerde Liza Ferschtman bij Amsterdam Sinfonietta. Al eerder trad ze met ons op, onder meer met soloconcerten van Mendelssohn en Schnittke. Het hoofdzakelijk Russische programma was de musici op het lijf geschreven: Ferschtman groeide er als kind van Russische muzikanten mee op en Sjostakovitsj' *Kammersinfonie* is een van de lijfstukken van Amsterdam Sinfonietta. De vioolsonate opus 134 van Sjostakovitsj staat bekend als een fysiek en emotioneel zwaar stuk. Ondanks haar affiniteit met het repertoire, speelde Ferschtman dit stuk niet eerder. Met Amsterdam Sinfonietta is dit programma voor haar ook een primeur. Verder stond nog Bjarnasons *Reyja* – een Nederlandse première – op het programma, geïnspireerd op de door Andrej Tarkovski geregisseerde cultfilm *Solaris*. De IJslandse Daniel Bjarnason ging daarvoor de samenwerking aan met de Australische componist en producent van elektronische muziek Ben Frost. *Fratres* was de muzikale as van het programma. Het is een van de eerste muzikale voorbeelden van Pärts transparante 'tintinnabuli', die door zijn efficiënte schoonheid ook doet denken aan de Contrapuncti van Bach. De virtuoze vioolsolo waarmee het werk vanuit het niets begint werd visueel versterkt met een lichtplan: Ferschtman startte in het complete duister en werd langzaam uitgelicht.

...een indrukwekkend muzikaal amalgaam, waarin hemel en hel als het ware dankzij de hoogstaande 'strijkerscultuur' van het orkest tot verzoening werden gebracht. -De Nieuwe Muze

Cello Biënnale Amsterdam

Voor de vijfde editie op rij was Amsterdam Sinfonietta te gast op de Cello Biënnale Amsterdam. We voerden daar de wereldpremières uit van opdrachtwerken van David Lang en Kate Moore. Daarnaast namen we een gedeelte van het feestelijke slotconcert *Cello Coupé* voor onze rekening, waarin de hoogtepunten in de programmering nog een keer de revue passeren. Hoogtepunt van de avond was de benoeming van Maarten Mostert, oprichter van Amsterdam Sinfonietta, tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau. Deze onderscheiding wordt verleend wegens bijzondere verdiensten jegens de samenleving. Eind jaren tachtig nam Mostert het initiatief tot de oprichting van Amsterdam Sinfonietta, en in 2006 richtte hij de Cello Biënnale Amsterdam op. De opdracht voor David Lang, wiens nieuwe werk *prayers for night and sleep* ging heten, was een gezamenlijke van Amsterdam Sinfonietta en de Cello Biënnale Amsterdam, met financiële ondersteuning van de Eduard van Beinum Stichting en het Amsterdams Fonds voor de Kunst. Het werk speelde met lange lijnen voor sopraan en cello (gezongen door Claron McFadden en gespeeld door Harriet Krijgh) in contrast met ritmische motieven voor het strijkorkest.

Andriessen & Moore met Claron McFadden en Harriet Krijgh

Het werk van David Lang speelden wij ook in het programma Andriessen & Moore, met twee wereldpremières van opdrachtwerken voor Kate Moore en David Lang. Het was een opmaat voor de verjaardag van Louis Andriessen, die in 2019 zijn tachtigste verjaardag viert. David Lang en

Kate Moore zijn leerling en geestverwant van Louis Andriessen. *Arc-en-Ciel* van Kate Moore was een opdracht van de Cello Biënnale Amsterdam werd financieel mogelijk gemaakt door het Fonds Podiumkunsten. Moore liet zich inspireren door de boventonen in de klanken van het 31-toons Fokker-orgel. Dat gaf haar het gevoel alsof ze 'als een vogel door een regenboog vloog'. Het werk kreeg een bijzondere bezetting: vier cello's en 'schaduwstrijkers', die in een voorgeschreven symmetrische opstelling het werk deden klinken. De vlucht van de vogel, door de verschillende stemgroepen heen, kon zo wonderwel worden gevolgd. Voor Andriessens muziektheatrale werk *Dances* maakt Krisztina de Châtel in opdracht van Amsterdam Sinfonietta een nieuwe choreografie, die werd uitgevoerd door de danser Tim Persent en sopraan Claron McFadden. Moore was dit jaar artist-in-residence bij het November Music Festival in Den Bosch. Met dat festival hebben wij de vaste afspraak dat om elke twee jaar te gast zijn in de programmering. We speelden een aangepaste versie van Andriessen & Moore, waarbij *Arc-en-Ciel* een prominente plek innam.

Louis Andriessens ...miserere... werd door Amsterdam Sinfonietta prachtig gespeeld. -Het Parool

Verrassingsoptreden met Patrick Watson in Paradiso

Donderdag 29 en vrijdag 30 november speelden we met Canadese singer-songwriter Patrick Watson in Paradiso. Het was een verrassingsoptreden voor het publiek, dat op initiatief van Patrick Watson gerealiseerd kon worden. De band met deze artiest gaat al meer dan vijf jaar terug: in 2014 werkten we voor het eerst samen op het reizende Cross-linx Festival, dat toen ook Paradiso aandeed. Die succesvolle samenwerking leverde Amsterdam Sinfonietta 'De Ovatie' op, de muziekprijs van de VSCD.

Pas in de tweede helft van het concert kwamen de musici tevoorschijn op de balkons en het podium. Het publiek wist dan ook niet wat ze overkwam. We speelden in drie nummers van Watson: *Adventures In Your Backyard*, *To Build A Home* en *Great Escape*. De arrangementen voor strijkorkest komen van de hand van Jules Buckley en Patrick Watson zelf, en werden speciaal voor deze verrassings-samenwerking gemaakt.

Marc-André Hamelin

Tussen 1 en 8 december maakt de Canadese pianist en componist Marc-André Hamelin zijn debuut bij Amsterdam Sinfonietta. Hamelin soleerde in werken van Haydn, Schnittke en Stockhausen, en bewerkte zijn *Passacaglia* voor het ensemble. The New Yorker roemt hem om zijn 'gigantische en briljante techniek' en zijn 'onderzoekende geest' – kwaliteiten die ook goed van pas kwamen bij het doorwrochte *Concert* voor piano en strijkorkest van Alfred Schnittke. Dat werk heeft voor Hamelin een bijzondere lading: 'The Schnittke Concerto for Piano and Strings is a work of unbelievable force. I've always had great admiration for composers who can express complex emotions with material that might seem very basic and without potential. In this respect at least, Schnittke's opus is truly remarkable. It's also a joy to play!'

Voor Amsterdam Sinfonietta bewerkte hij het *Passacaglia*-deel uit zijn eigen *Pianokwintet*, voor piano en strijkorkest. We speelden verder een selectie uit Prokofjevs *Visions Fugitives*, en Beethovens strijkkwartet, opus 95 *Quartetto Serioso*.

Met een zinderende vertolking van Beethovens strijkkwartet getuigt Amsterdam Sinfonietta van warmte en gevoel. -De Volkskrant

Eindshow 3FM Serious Request: Lifeline

Tijdens de voorbereidingen van de Breder dan klassiek-tournee werden we benaderd door 3FM, die een preview van het programma wilde laten zien en horen tijdens de Eindshow van 3FM Serious Request: Lifeline. De Eindshow werd gehouden in TivoliVredenburg, tevens het epicentrum van Serious Request. Voor een uitgelaten Ronda-zaal openden Amsterdam Sinfonietta en Blaudzun de Eindshow, met nummers van Blaudzun, *Heroes* van David Bowie en *Lithium* van Nirvana. De strijkersarrangementen van Kobi Arditi, Reyer Zwart, Wijnand van Klaveren en Julian Schneemann werden goed ontvangen door het publiek. Twee van deze nummers werden later die avond ook uitgezonden op NPO3.

Kamermuziek met Alasdair Beatson

Ieder seizoen programmeert Amsterdam Sinfonietta een tournee met een kamermuziek-programma, gespeeld door de aanvoerders van het ensemble. Regelmatig wordt daarvoor ook een gastmusicus uitgenodigd. In september 2018 debuteerde Alasdair Beatson, de veelzijdige Schotse pianist, in deze context bij Amsterdam Sinfonietta. Beatsons soleerde in de *Suite*, opus 23 van Erich Korngold. Dat werk is voor strijkenensemble en piano (linkerhand), maar is zó virtuoos geschreven dat het bij vlagen klinkt alsof beide handen spelen. Korngold schreef het op verzoek van de pianist Paul Wittgenstein (broer van de bekende filosoof). Wittgenstein verloor in de eerste wereldoorlog zijn rechterarm maar wilde toch zijn pianocarrière voortzetten, en gaf verschillende componisten opdracht tot het componeren van pianowerken-voor-de-linkerhand. Het andere werk in dit programma, het pianokwintet van Johannes Brahms, is net zo overtuigend: soms intiem en verstild, soms uitbundig en fors. Schumann noemde Brahms' pianosonates al 'symfonieën in vermomming'; een beschrijving die misschien nóg beter past bij dit kwintet. Met dit programma speelden we onder meer in de Koffieconcerten-serie van de Stadsgehoorzaal Leiden en tijdens de Muziekdagen Wittem, een jaarlijks festival in Limburg.

KleuterSinfonietta

KleuterSinfonietta is een co-productie van Amsterdam Sinfonietta en Het Concertgebouw Amsterdam. In de afgelopen jaren hebben we vijf educatieve voorstellingen ontwikkeld, waarin het strijkersrepertoire – van Purcell tot Sjostakovitsj – ook de jongste kinderen meevoeren en betoveren. Bij de intiem opgezette voorstellingen zitten de kleuters dicht op de musici en worden zij aangespoord actief mee te doen: zingen, klappen, stampen en zelfs componeren. De voorstellingen komen in twee varianten. In de eerste plaats zijn er de openbare voorstellingen voor kleuters (en hun ouders), daarnaast de schoolvoorstellingen. Bij de schoolvoorstellingen hoort een voorbereidend lespakket, waarmee de kinderen vooraf onder andere de muziek beluisteren en waar nodig ook oefenen. Openbare voorstellingen waren in 2018 te zien in Amsterdam (Het Concertgebouw) en Leiden (Stadsgehoorzaal). De musici van Amsterdam Sinfonietta vinden muziekonderwijs voor kinderen heel belangrijk. In januari 2018 speelden we vier verschillende voorstellingen. De nieuwste voorstelling *Speelgoedfabriek Tokkel & Strijk*, die eind 2017 haar première beleefde, werd in januari nog enkele keren uitgevoerd. In maart hernamen we een van de oudere voorstellingen: in het vrolijke verhaal *Schipper, mag ik overvaren?* laten de musici van Amsterdam Sinfonietta horen dat er muziek zit in water (en ook water in muziek). Vlak na de zomer was het de beurt aan de voorstelling *Haren en Snaren*, waarin de kleine Nina de hoofdpersoon is - een avontuurlijk meisje, dat bijna jarig is, en graag een viool voor haar verjaardag wil. Het jaar werd in november vrolijk afgesloten met de voorstelling *Kom, we gaan spelen*. De muziek van Haydn, Bartók, Biber en Telemann nodigt je uit om met de muzikale spelletjes mee te doen. Met KleuterSinfonietta bereikten we in 2018 bijna vierduizend jonge kinderen met uiteenlopende culturele achtergronden, op 53 Amsterdamse basisscholen gevestigd in alle wijken van de stad en een aantal scholen uit omliggende gemeenten. Veel van deze kinderen komen bij de voorstellingen van KleuterSinfonietta voor het eerst in aanraking met klassieke muziek en strijkinstrumenten.

1.5 Overige projecten

Inleidingen

Voorafgaand aan de concerten in Amsterdam konden bezoekers inleidingen bijwonen waaraan orkestleden, solisten en componisten en arrangeurs deelnamen. Bij de inleidingen in het Muziekgebouw Amsterdam was het hele orkest op het podium aanwezig om fragmenten uit het programma te illustreren en middels interviews de werken toe te lichten. Door de persoonlijke ervaringen van de musici wordt de afstand tussen hen en het publiek verkleind en krijgen bezoekers inzicht in de achtergronden van de programma's en de werkwijze van het orkest. De inleidingen werden gegeven door mensen uit het ensemble, zoals cellist Michiel Weidner en artistiek coördinator Willem de Bordes, maar ook door mensen 'van buiten' zoals muziekjournaliste Thea Derks.

Ook in de Stadsgehoorzaal Leiden werden op kleinere schaal inleidingen georganiseerd, waarbij het publiek ook de ruimte kreeg om zelf vragen te stellen. In andere seriesteden als Tilburg en Enschede vonden ook inleidingen plaats waarbij musici een rol speelden en geïnterviewd werden.

Vervangen door: Ook voorafgaand aan concerten in Leiden en anders seriesteden zoals Tilburg en Enschede waren inleidingen waarbij de musici vaak een rol speelden en het publiek vragen kon stellen.

Cd-opnames en releases

In mei 2018 namen we met Lucas en Arthur Jussen twee Concerten voor twee klavieren van Bach op. Amsterdam Sinfonietta werd door de broers gevraagd om het orkestaandeel van deze Concerten voor haar rekening te nemen. Naast de dubbelconcerten zetten ze meer werken van Bach voor piano solo op cd. Ter voorbereiding op de opnamedagen speelden we deze werken al met de Jussens, tijdens een kleine concertreeks in Nederland – zie hiervoor ook 1.4. De cd komt in het najaar van 2019 uit op het label Deutsche Grammophon. In april 2020 gaan we, bij wijze van release-tour, met de Jussens op tournee met 15 concerten in Duitsland, Polen en Nederland. In de zomer van 2018 brachten we de cd *Bartók Brahms* uit bij ons vaste label Channel Classics., Op de cd staan twee werken: het *Divertimento* van Bartók en het *Strijkkwintet in G* van Brahms. De cover van deze cd – en het binnenwerk van het boekje – zijn de eerste in de nieuwe *visual identity* van Amsterdam Sinfonietta. De cd werd al goed ontvangen in de Nederlandse en internationale muziekmakers.

Brahms voelde zich erg thuis in de kamermuziek. Hij hield van werken die hij zelf kon uitvoeren achter de vleugel, met om zich heen een paar bevriende musici. In dat kleinere werk kon hij experimenteren en zich voorbereiden op het grotere werk. En dat is soms goed hoorbaar. Dat geldt ook voor het eerste werk op de cd: het *Strijkkwintet in G*, opus 111. Een uitvoering in strijkorkestbezetting van dit kwintet, voelt dan ook als uitstekend passend bij deze muziek. Béla Bartók componeerde zijn *Divertimento* tussen 2 en 17 augustus 1939 in Zwitserland. Hij was daar te gast was bij Paul Sacher, dirigent van het Baseler Kammer- orchester, aan wie hij het werk opdroeg. Het was de tijd waarin de politieke situatie in Europa voor de componist steeds ondraaglijker werd, zeker nadat Bartók enkele jaren eerder zijn openlijke afkeer van Hitler en het nazisme had geuit. Dankzij de gastvrijheid van de familie Sacher en de vredige omgeving van hun chalet in het Zwitserse Saanen was Bartók in staat in veertien dagen tijd een van zijn meest toegankelijke composities te schrijven.

Besloten concerten en try-outs

In 2018 vonden ook 5 besloten concerten plaats, en twee try-outs die voor een select publiek werden gespeeld. Een bijzondere aanvraag kwam bij ons binnen met betrekking tot een uitvaart. Een groot liefhebber van klassieke muziek had als laatste wens aangegeven dat hij bij zijn begrafenis het *Requiem* van Gabriël Fauré wilde laten klinken, live gespeeld en gezongen door Amsterdam Sinfonietta en het Nederlands Kamerkoor. Na onze succesvolle tournee met dat werk in 2017, was het logistiek mogelijk het *Requiem* voor deze bijzondere uitvoering te hernemen. Voor de Club van 100 en hun introducés, de kring van Amsterdam Sinfonietta's grootste donateurs, vond ook het jaarlijkse Club van 100 concert plaats in de Vondelkerk in Amsterdam. Dit evenement was een besloten concert binnen onze kamermuziek tournee met pianist Alasdair Beatson in september, met een iets aangepast programma.

In oktober speelde Amsterdam Sinfonietta bij de boekpresentatie van *Gardens of Wonder*, over 's werelds mooiste beeldentuinen. Dat boek werd gemaakt naar aanleiding van de gelijknamige vijfdelige televisiedocumentaire. Amsterdam Sinfonietta verzorgde de muziek van de leader daarvan, de *Winter* uit de *Four Seasons* van Astor Piazzolla, en speelde die live bij de boekpresentatie in Filmmuseum Eye.

In november traden we op verzoek van Lavinia Meijer op in Het Concertgebouw, in het kader van het evenement De Anatomische Les, een publiekslezing op het snijvlak van kunst en maatschappij. Dit wordt jaarlijks georganiseerd door Amsterdam UMC en De Volkskrant. Prof. Dr. Thomas Insel gaf de lezing, over hoe de omgang met smartphones en tablets te gebruiken is om psychische ziekten in een vroeg stadium te herkennen en tijdig effectieve therapieën aan te bieden. Met Lavinia Meijer speelden we 'minimal music in het groot', met muziek van Satie, Glass en Tiersen. Tien dagen later was Amsterdam Sinfonietta opnieuw uitgenodigd bij een boekpresentatie, deze keer van de fotograaf Nico Koster, bekend van dé bedfoto van John Lennon en Yoko Ono in het Hilton Hotel. *Amsterdam en zijn iconen*, door de ogen van Nico Koster staat boordevol foto's van Amsterdam, met ook Het Concertgebouw, waar Amsterdam Sinfonietta op dat moment optrad. In kleine bezetting hebben wij een bijdrage geleverd aan deze boekpresentatie in de Hermitage.

Naast de besloten concerten gaven we ook twee try-outs voor een select publiek. In januari, daags voor de première van de Breder dan klassiek-tournee met Typhoon, gaven we een try-out voor

onze sponsors en donateurs in het Muziekgebouw aan 't IJ. Vlak voor de internationale tournee en ons debuut in het Konzerthaus Wenen met de klarinettist Andreas Ottensamer, speelden we ook een besloten try-out van dat programma. Deze vond plaats in het BIMhuis.

1.6 Prestatieverantwoording

1.6.1 Fonds Podiumkunsten

Amsterdam Sinfonietta gaf in 2018 123 reguliere concerten. Dit waren 9 concerten meer dan in de Kunstenplanbegroting 2017-2020 is opgenomen, en 43 meer dan in de systematiek van het FPK wordt gesubsidieerd. De reguliere concerten zijn onder te verdelen in drie typen: concerten in volledige bezetting (23 tot 30 musici op het podium), concerten in kamermuziekbezetting (4 tot 9 musici op het podium) en voorstellingen KleuterSinfonietta (4 tot 6 musici op het podium). Binnen deze categorisering heeft Amsterdam Sinfonietta 52 concerten in volledige bezetting gegeven, 7 concerten in kamermuziekbezetting en 65 voorstellingen KleuterSinfonietta.

Amsterdam Sinfonietta heeft zich in het kader van de Meerjarige Activiteitsubsidie voor producerende instellingen van het FPK gecommitteerd om 80 concerten per jaar te geven in twee verschillende zalencircuits: 59 concerten in Circuit Groot (zaalcapaciteit >400) en 21 concerten in Circuit Klein (zaalcapaciteit <400). Amsterdam Sinfonietta gaf in 2018 in Circuit Groot 52 en in Circuit Klein 71 concerten.

Het concertaantal dat per jaar in het Kunstenplan 2017-2020 is begroot, betreft een gemiddelde over vier jaar. In 2018 werden in Circuit Groot minder concerten gerealiseerd dan begroot; dit wordt echter gecompenseerd in de jaren 2017 en 2020.

In Circuit Klein gaven we 71 concerten, 16 meer dan begroot. Er is bewust voor gekozen een groter aantal voorstellingen te spelen in het Circuit Klein dan de 21 voorstellingen die meetellen in de prestatieverantwoording voor het FPK; Het betreft hier de voorstellingen KleuterSinfonietta, die gerealiseerd worden met een bijdrage van een additioneel fonds. Met deze voorstellingen bereikten we 6.861 bezoekers uit alle wijken van Amsterdam.

De regionale spreiding van de concerten was overwegend in lijn met de ingediende prestatiegegevens. In regio Zuid was het aantal concerten in 2018 echter substantieel hoger dan begroot, de concertverkoop was daar boven verwachting. In regio West daarentegen was het aantal juist lager. Het aantal concerten in de standplaats was met 83 concerten in 2018 hoger dan begroot (+13). Dit wordt met name veroorzaakt door extra voorstellingen KleuterSinfonietta. Het aantal concerten in het buitenland was in 2018 lager wat lager (-4).

In 2018 speelde Amsterdam Sinfonietta:

- 23 projecten (18 nieuwe producties, 4 repriseproducties en 1 nieuwe coproductie)
- 123 reguliere concerten
- 29 overige activiteiten (20 inleidingen, zeven besloten concerten en twee opnamedagen)

Het totaal aantal bezoekers bij de reguliere concerten was 45.648, nagenoeg het voorgenomen aantal van 46.000 bezoekers. Het totale aantal bezoekers, inclusief het aantal bezoekers bij overige activiteiten was in 2018 50.692.

1.6.2 Amsterdams Fonds voor de Kunst

In de prestatieverantwoording Meerjarige subsidie 2017-2020 van het Amsterdams Fonds voor de Kunst vindt er een iets andere uitsplitsing plaats dan bij het FPK. De openbare voorstellingen KleuterSinfonietta worden gerangschikt onder de reguliere concerten; de schoolvoorstellingen worden opgenomen onder Cultuureducatie.

Er vonden in 2018 44 concerten plaats in Amsterdam, vijf meer dan begroot. Deze 44 concerten zijn uit te splitsen in 18 (conform begroting) concerten in volledige bezetting en 26 (+6) voorstellingen KleuterSinfonietta, die gespeeld werden met een bezetting van vier tot zes musici. Het aantal concerten in de rest van Nederland was hoger dan begroot: 33 concerten (-2). Internationaal werden er 7 concerten geven (-4).

Cultuureducatie

Er vonden 39 schoolgebonden activiteiten binnen Amsterdam voor primair onderwijs plaats (+9). Dit betrof zowel KleuterSinfonietta-voorstellingen in Het Concertgebouw, waarbij kinderen in schoolverband de voorstellingen bezochten als voorstellingen op de scholen zelf. De voorstellingen waren zeer succesvol en trokken in totaal 3.833 bezoekers (begroot was 3.000).

Amsterdam Sinfonietta bereikte in 2018 53 scholen in het primaire onderwijs (begroot was 40). De opgegeven prestaties voor het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs, te weten drie lessen voor 75 leerlingen in een heel jaar; en voor het voortgezet onderwijs negen lessen voor in totaal 225 deelnemers hebben we in 2018 niet gerealiseerd. In verband met personeelwisselingen is de ontwikkeling van dit programma uitgesteld.

Talentontwikkeling

Voor de Kunstenplanperiode 2017 – 2020 ontwikkelde Amsterdam Sinfonietta zowel een programma voor kortdurende als voor langdurige talentontwikkeling. Aan het programma langdurige talentontwikkeling, waarmee gedurende drie periodes twintig jonge professionals begeleid worden, hebben we grotendeels geen uitvoering kunnen geven omdat de hiervoor benodigde subsidie niet is toegekend door het Fonds Podiumkunsten. Dit is ook aangegeven in het Herzene Ondernemingsplan 2017-2020.

Internationale activiteiten

In totaal gaf Amsterdam Sinfonietta 7 concerten (-4) in het buitenland: in Duitsland, Zwitserland, Oostenrijk en Turkije. Dat het aantal iets lager zou uitkomen dan begroot was ook voorzien. Het aantal concerten op internationale concertpodia fluctueert per jaar: in 2017 was het aantal juist weer wat hoger dan begroot.

2. Marketing

2.1 Publiek en marketing

Conform ons voornemen zoals verwoord in het Ondernemingsplan 2017-2020 hebben we een breed publiek bereikt:

- liefhebbers van onze avontuurlijke programmering
- liefhebbers van klassieke muziek
- een brede en jongere doelgroep bij met name de nieuwjaarstournee
- kinderen en jongeren (4-18 jaar) voor de schoolvoorstellingen

Onze ambitie om in dit kunstenplan het publieksbereik te vergroten en te verbreden werd in 2018 gerealiseerd. We trokken een diverser en jonger publiek dan voorgaande jaren en het bezoekersaantal bij de reguliere concerten in Nederland is met 45.648 nagenoeg conform de geformuleerde doelstelling. Dit aantal werd bereikt met iets minder concerten dan was voorzien, maar een aantal projecten was zeer succesvol waardoor er een gemiddeld aantal bezoekers van 715 per concert bij de concerten in volledige bezetting werd gerealiseerd.

Om een groter vast publiek op te bouwen streven we er naar om minder incidentele concerten te geven, en werken we toe naar langdurige samenwerkingsverbanden met een aantal vaste podia in het land. Daar zijn we succesvol in. Onze relatiemarketing wierp zijn vruchten af. Het aantal Vrienden was weliswaar stabiel, maar veel vrienden legden hun donatie voor een nieuwe periode van vijf jaar vast.

2.2 Inzet marketingcommunicatie instrumenten

Media, free publicity

Bij de jaarlijkse Breder dan klassiek-tournee die ook niet-klassiek publiek naar de zalen trekt, zetten we vooral free publicity in. Met name radio- en tv-optredens genereren veel kaartverkoop en zijn daarnaast bijzonder goed voor de branding van het orkest. Typhoon, Breder dan klassiek-artiest 2018, trad met het orkest eind 2017 op in DWDD ter promotie van de tour in januari. Naar deze uitzending keken 1.274.000 mensen. Voor de grote landelijke bladen organiseerden we een persdag en fotosessie. Dit resulteerde in paginagrote interviews en aankondigingen. Dankzij deze media-aandacht waren veel concerten vooraf al uitverkocht. Typhoon was te gast bij het programma *Nooit Meer Slapen* bij NPO Radio 1. De tournee trok jonge bezoekers naar de zalen, bezoekers uit alle lagen van de bevolking. In december trad het orkest met de Breder dan klassiek-artiest 2019 *Blaudzun* op in Pauw en in de eindshow van *Serious Request*. De verschillende media-optredens voor radio en tv genereerden veel kaartverkoop.

In maart trad het orkest op bij *RTL Late Night* en *Podium Witteman*. In het *Radio 4*-programma *Podium* werden solisten met wie het orkest door het land toerde geïnterviewd om de concerten

onder de aandacht te brengen. In oktober sprak violiste Liza Ferschtman met Podium, in november de Canadese pianist Marc-André Hamelin. Een aantal concerten werd live opgenomen en uitgezonden via het programma Avondconcert van Radio 4: concert met Nicolas Altstaedt in maart, met Christianne Stotijn in mei, en in het najaar de concerten in de Cello Biënnale Amsterdam en het concert met Hamelin.

Kaartverkoop in de voorverkoopperiode

Via onze website konden mensen in de voorverkoop van maart tot en met september kaarten en series bestellen en ook zelf de stoelen uitkiezen. Ons publiek moedigden we met vroegboek- en Vriendenkorting aan om in de voorverkoop kaarten te bestellen. Vrienden kregen voorrang, zij konden een week lang tot de officiële start van de kaartverkoop online kaarten bestellen voor het nieuwe seizoen. In de voorverkoop werd 30% van de kaarten verkocht (in Amsterdam). Verkoop via ons eigen kanaal leverde daarnaast nieuwe klantgegevens op. Met een groeiende groep kaartkopers kunnen we een (sterkere) band opbouwen. Met de privacywet (AVG) wordt de verkoop via eigen kanalen nog belangrijker om zelf klantgegevens te kunnen vergaren en te benutten in de marketing. De kaartverkoop verschoof verder richting online verkoop. Was in 2017 de verhouding website-bestelformulier 85%-15%, in 2018 was die verhouding 93%-7%.

Klantreis

Met het nieuwe CRM systeem kan vanaf 2019 de klantreis worden ondersteund. In het systeem is tevens de complexe, financiële verwerking van donaties geïmplementeerd. Door het noodzakelijke maatwerk rond de financiële verwerking heeft de implementatie wat langer geduurd dan vooraf gedacht. Vanaf de lancering begin 2019 kan een begin worden gemaakt met de ontwikkeling van campagnes. De eerste campagnes zullen gericht zijn op verrijking van klantgegevens waardoor we klanten op basis van interesses en bezoekersgedrag een gericht en persoonlijker aanbod te kunnen doen, en ook op reactivatie van bezoekers en herhaalbezoek.

Online marketing

Online marketing neemt de belangrijkste plaats in bij het bereiken van onze doelgroepen. De website is een platform rondom storytelling, waar de concerten kunnen worden (na)beleefd en ook informatie zoals programmaboeken en hires-beelden kan worden gedownload. Met (gepersonaliseerde) nieuwsbrieven brengen we events onder de aandacht van bezoekers en Vrienden. Met de nieuwsbrief bereiken we momenteel 10.500 abonnees. De extra nieuwsbrief "Interviews en portretten" biedt verdieping en achtergrondinformatie. De verhalen achter de schermen zijn toegankelijk voor zowel nieuwsbriefabonnees als websitebezoekers. Met Google Grants waren we goed vindbaar via Google Search. Voor zowel orkest, voorverkoop en tournees liepen continu, het hele jaar door, campagnes.

Online marketing verving zeker niet de traditionele marketing; beide vulden elkaar goed aan. Belangrijkste middelen die we dit jaar hebben ingezet zijn de seizoensbrochure (en follow up-brochure), flyers & posters (zichtbaarheid in de stad), radiocommercials en (Vrienden)events. De posters zijn uniek en onderscheidend. Met de posters heeft branding & designpartner Studio Dumbar ook dit jaar weer diverse internationale prijzen gewonnen. De seriebrochure is een goede reminder in de voorverkoop, en het heeft ook een hoge attentiewaarde en werd het hele jaar door geïnteresseerden meegenomen.

Social media

Dat onze fans zich betrokken voelen bij het orkest blijkt uit de hoge interactie. Het aantal volgers op Facebook is in 2018 gestegen van 5.530 naar 5.974 (momenteel circa 6.148 volgers). Video's met fragmenten van optredens scoorden zeer goed. Er werden meer promofilms geproduceerd voor de marketing van de concerten en het orkest. Langere video's zoals concertregistraties werden op YouTube gepubliceerd. We onderzoeken momenteel de mogelijkheden voor een podcast.

Dit jaar zijn we actiever geweest op Instagram. Het aantal volgers is in een jaar tijd met duizend gestegen naar 1.475 volgers.

Samenwerking concertzalen in het land

In de vijf ensemble-in-residence-steden Leiden, Enschede, Tilburg, Arnhem en Utrecht hadden we een vaste serie van minimaal drie concerten. Dankzij de hechte samenwerking stuurden vier zalen onze seriebrochure naar de Sinfonietta-bezoekers en potentials van de betreffende zalen. Aan het

publiek laten de zalen zo zien dat Amsterdam Sinfonietta een vooraanstaande positie inneemt bij de zalen.

Samen met TivoliVredenburg boden we een concertserie aan in NRC Handelsblad. Amsterdam Sinfonietta kreeg met twee paginagrote en twee halve pagina-plaatsingen in NRC en de daaraan gekoppelde online campagne grote zichtbaarheid. Het prestigieuze doel was 250 series (750 kaarten) te verkopen. Het resultaat lag daar met 180 series iets onder. Behalve kaartverkoop was de campagne goed voor de naamsbekendheid van het orkest en zette het Amsterdam Sinfonietta als vaste speler in TivoliVredenburg sterker op de kaart.

Samenwerking Stichting Kulsan

Voor de promotie van onze tournee in februari met de Turkse pianist werkten we samen met Stichting Kulsan. Deze stichting heeft een zeer groot netwerk in de Turkse gemeenschap in Nederland. Fazil Say is zeer populair in Turkije en bij Turkse Nederlanders. Via de nieuwsbrief van de stichting, social media en flyers bereikten we deze specifieke doelgroep zeer goed. De samenwerking leidde tot een uitverkocht Concertgebouw, en hoge bezoekersaantallen in de zalen in Tilburg, Enschede en Arnhem, met in het publiek veel Nederlanders met een Turkse achtergrond.

3. Fondsenwerving en relatiebeheer

3.1 Particuliere donaties

De Vrienden van Amsterdam Sinfonietta en de donateursclub, de Club van 100, zijn van groot belang voor het orkest. Zij vormen onze trouwe achterban, bezoeken met veel enthousiasme onze concerten en laten als ambassadeurs anderen kennismaken met het orkest. Daarnaast kunnen wij rekenen op de inkomsten uit hun meerjarig toegezegde giften. We versterken de band met onze Vrienden en grotere donateurs door hen extra's te bieden in de vorm van speciale ontvangsten, voor en achter de schermen, en exclusieve services.

In het voorjaar ontvingen we een grote groep Vrienden bij de Vriendenrepetities met Fazil Say en het try-out concert met Andreas Ottensamer in het Bimhuis, het enige concert dat in Nederland gegeven werd. De jaarlijkse pauzeontvangst vond dit jaar plaats bij het concert met Christianne Stotijn. In het najaar hadden we een grote opkomst bij de Vriendenrepetities met Liza Ferschtman en de feestelijk aangeklede repetitie met Marc-André Hamelin in Q-factory.

Het besloten concert voor de Club van 100-leden vond plaats in de sfeervolle Vondelkerk. Onze aanvoerders gaven er samen met de Schotse pianist Alasdair Beatson een exclusief kamermuziekconcert. Op het programma stond onder meer de spraakmakende *Suite* opus 23 van Erich Korngold voor twee violen, cello en piano linkerhand. Na afloop werd er nagepraat en geborreld met de musici.

De Club van 100-reis kon dit jaar op zestig deelnemers rekenen. Het gezelschap reisde af naar Dresden om daar het concert van Amsterdam Sinfonietta met de jonge topklarinettist Andreas Ottensamer in de historische Frauenkirche bij te wonen. De kerk was 's avonds op alle niveaus gevuld met enthousiast publiek. Na afloop van het concert werd er met de musici aan lange tafels gedineerd met uitzicht op de verlichte Frauenkirche aan de overkant.

Veel Vrienden en donateurs zijn al jarenlang betrokken bij en financieel verbonden aan het orkest. Degenen die steunen met een schenkingsakte verlengen vaak voor een tweede of derde termijn van vijf jaar. Onze Vrienden en Club van 100-leden laten graag van zich horen, via verschillende kanalen (e-mail, telefoon etc.), maar ook bij de concerten en onze genodigdenbalie spreken we velen van hen. Amsterdam Sinfonietta heeft een goede band opgebouwd met haar trouwe achterban.

Voor onze Club van 100-leden is de jaarlijkse reis rondom een concert in het buitenland één van de hoogtepunten van het jaar. Tijdens dit driedaagse programma leren de leden elkaar, de musici en het bestuur en de staf goed kennen. Enkele reacties: "Wat was het weer een ongelooflijk mooi weekend, letterlijk en figuurlijk. We hebben ontzettend genoten van de mooie muziek, met het geweldige orkest. Gezellig was het ook met de meegekomen Club van 100-leden." En: "Wij willen jullie laten weten hoe geweldig wij het hebben gevonden. Wij willen jullie allemaal, en het orkest natuurlijk ook, bedanken voor het privilege om zo'n reis met jullie mee te maken. Een uniek gebeuren."

3.2 Private fondsen

Een aantal kleinere stichtingen ondersteunt ons bij specifieke doelen. Stichting De Kastanje en Maurice Amado Foundation bij Kleutersinfonietta, en een anonieme Stichting stelde ons in staat de Arbeidsvoorwaarden van musici te verbeteren. Daarnaast schenken sommige leden van de Club van 100 via een private stichting.

3.3 Sponsors

Amsterdam Sinfonietta kan rekenen op zeer trouwe en enthousiaste Bedrijfsvrienden en sponsors. Zij bezoeken met enige regelmaat samen met hun relaties onze concerten in Amsterdam en maken graag gebruik van de besloten pauzeontvangsten. Voorafgaand aan de concerten wordt er vaak met de gasten gegeten en na afloop geborrelt. Sommige Bedrijfsvrienden zijn met relaties aanwezig bij ons jaarlijkse besloten concert op een bijzondere locatie in Amsterdam. Als ambassadeurs promoten zij tevens het orkest binnen hun zakelijke kring. Ook met onze Bedrijfsvrienden en sponsors hebben we uitgebreid contact; het meenemen van relaties naar de concerten en het met hen kunnen delen van hun eigen enthousiasme voor het orkest wordt zeer gewaardeerd. Sponsorrelaties krijgen vorm in overleg en worden op maat gemaakt. Halverwege het jaar namen we, na tien trouwe jaren, afscheid van Bedrijfsvriend Wealth Management Partners. We mochten dit jaar het Ambassade Hotel verwelkomen als nieuwe sponsor. Met deze samenwerking, toegezegd voor een periode van drie jaar, verstevigt het hotel zijn sterke band met de podiumkunsten. Naast hun maandelijkse 'Literaire Salon @ Ambassade Hotel' begint het hotel nu ook een muzikale salon, waarbij wij betrokken zullen zijn. Van Lanschot Kempen trad toe als enthousiaste nieuwe Bedrijfsvriend.

4. Financiën

Algemeen

Het boekjaar 2018 sloot af met een positief exploitatieresultaat van € 15.670,-. Het eigen vermogen bedroeg ultimo 2018 € 214.166,-. Zowel de inkomsten als uitgaven vielen hoger uit dan in de Kunstenplanbegroting 2017-2020 was begroot. Het concertaantal was in 2018 lager dan voorzien in de Kunstenplanbegroting. Dat de kosten en inkomsten desondanks hoger waren dan begroot werd voornamelijk veroorzaakt door incidentele verbetering van arbeidsvoorwaarden van musici en staf. Het percentage eigen inkomsten van Amsterdam Sinfonietta was in 2018 61,12% (71,37% 'andere inkomsten').

Publieksinkomsten

In de uitkoopsommen zit weinig rek en de kaartprijzen hebben we niet noemenswaardig verhoogd. De publieksinkomsten waren nagenoeg conform de kunstenplanbegroting. De inkomsten werden gegeneerd met een iets lager aantal concerten dan in de Kunstenplanbegroting was voorzien, maar omdat een aantal projecten uitzonderlijk veel publiek trok in de Nederlandse zalen, waren de totale publieksinkomsten toch in lijn met de Kunstenplanbegroting.

Sponsorinkomsten

Met de start in 2018 van een driejarige samenwerking met het Ambassade Hotel zijn de sponsorinkomsten in 2018 verdubbeld naar in totaal € 101.750,- en liggen daarmee boven de in de Kunstenplanbegroting voorziene sponsorinkomsten (+ € 22.000,-). De inkomsten van onze kleinere sponsors, de bedrijfsvrienden waren stabiel. Dit betreft voornamelijk langjarige verbintenissen.

Particuliere giften

De inkomsten uit particuliere giften bedroegen € 133.870,-. We zien daar een stijging t.o.v. 2017. We mochten nieuwe donateurs verwelkomen, daar stond echter tegenover dat een aantal donateurs hun periodieke gift na vijf jaar niet meer verlengde, waardoor de totale groei bescheiden is. We merken een sterk toenemende concurrentie op de "geefmarkt". Desondanks voorzien we verdere groei in de komende jaren, echter het tempo ligt wat lager dan in de Kunstenplanbegroting was voorzien (- € 26.000,-).

Bijdragen van private fondsen

We ontvingen van een privaat fonds € 150.000,- om de te lage honoraria van de musici incidenteel te kunnen verhogen. Dit was vijfde keer dat we zo'n omvangrijke gift van dit fonds ontvingen. Deze gift was niet voorzien, aangezien het fonds aangeven had ons voor het laatst in 2017 met een gift in staat te stellen de honoraria aan te vullen. Echter, het fonds besloot om in 2018 in aanvulling op onze sponsorinkomsten van het Ambassade Hotel, toch nog een donatie te doen. Ditmaal echter met een lager bedrag dan de voorgaande jaren. De Maurice Amado Foundation ondersteunde ons bij het realiseren van KleuterSinfonietta. De totale inkomsten uit 'overige particuliere bijdragen' lagen fors boven de in de kunstenplan begrote inkomsten (+ € 92.000,-)

Publieke subsidie en en bijdragen

De subsidies van het FPK en AFK lagen hoger dan was voorzien in de Kunstenplanbegroting (+ € 68.000,-). Dit was het gevolg van de toegekende subsidie voor prijscompensatie van zowel het FPK als AFK (€ 31.000,-) en een bijdrage in het kader van de regeling Verbetering Verdienvermogen Muziekensembles hebben we € 36.662 ontvangen: € 1.260,- volgens de regelingsrichtlijnen zoals die golden vóór de motie Ellemeet/Bergkamp en € 35.402,- volgens de richtlijnen zoals die op basis van de motie door het Fonds zijn aangepast.

Beheerlasten

De kosten voor beheer waren per saldo conform de Kunstenplanbegroting. Met 13,8% is de overhead bescheiden te noemen.

Activiteitenlasten

De activiteitenlasten waren in 2018 hoger dan de in kunstenplanbegroting (+ € 169.000,-) was begroot. De stijging wordt grotendeels verklaard door de aanpassingen van de honorering van musici.

Liquiditeit en solvabiliteit

De liquiditeitspositie per 31 december 2018 is ten opzichte van 31 december 2017 toegenomen. Dit blijkt uit de ontwikkeling van de current ratio: in 2018 was dit 2,39 ten opzichte van 1,79 in 2017. De solvabiliteitspositie per 31 december 2018 is ten opzichte van 31 december 2017 toegenomen. Dit blijkt uit de ontwikkeling van het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen. In 2018 bedroeg dit 74,5% (in 2017 75,1%) en valt daarmee derhalve net binnen het door het AFK realistisch geachte percentage van 75%. Het liquiditeitspercentage wordt sterk beïnvloed door het vooruit ontvangen deel van de subsidie van het FPK voor het laatste jaar van het Kunstenplan, 2020.

5. Bestuur en bedrijfsvoering

5.1 Bestuur en directie

Het bestuur van Amsterdam Sinfonietta was ultimo 2018 als volgt samengesteld: Gert-Jan Kramer, voorzitter (derde termijn: 2015-2018); Astrid Helstone, secretaris (eerste termijn: 2016-2019); Mariëtte Doornekamp, penningmeester (derde termijn: 2017-2020); Rick van 't Hullenaar, lid (eerste termijn 2017-2020); Hans Langeveld, lid (tweede termijn: 2016-2019); en Jan Sinoo, lid (eerste termijn 2018-2021). In december liep de derde en laatste termijn af van Ernst Veen. De ontstane vacature in het bestuur zal in 2019 worden ingevuld. Gert-Jan Kramer is in december benoemd voor een extra termijn als voorzitter tot april 2019. Per april 2019 wordt hij opgevolgd door Roger van Boxtel, die reeds per 1 januari 2019 als lid toetreedt tot het bestuur.

Het bestuur is in 2018 vijf keer bijeengekomen. Belangrijke gespreksonderwerpen waren sponsoring en fondsenwerving, en de implementatie van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) die sinds 2018 van kracht is in combinatie met de manieren waarop we ons publiek kunnen blijven bereiken, stimulering van verdere culturele en maatschappelijke diversifiëring, de strategie om structureel de inkomsten uit private giften te verhogen en de arbeidsvoorwaarden van de musici. Alhoewel er belangrijke stappen zijn gezet om de honoraria te kunnen verhogen, blijft het een zorg van bestuur en directie dat er vooralsnog geen oplossing is om de musici structureel een honorarium te kunnen bieden volgens de honoreringsrichtlijn muziekensembles van de NAPK.

De directie bestond in 2018 uit Joost Westerveld. Candida Thompson is als violist en artistiek leider op freelance-basis aan Amsterdam Sinfonietta verbonden.

5.2 Staf

Binnen de staf van Amsterdam Sinfonietta vonden in 2018 enkele wijzigingen plaats. Willem de Bordes kondigde in verband met zijn benoeming tot Artistiek leider en Hoofd artistieke zaken en programmering bij het Nederlands Philharmonisch Orkest per 1 september zijn vertrek aan als Artistiek coördinator & programmeur. Hij blijft tot medio 2019 nog voor 0,3 fte bij Amsterdam Sinfonietta in dienst. We verwachten per 1 mei 2019 zijn opvolger aan te kunnen stellen en dat De Bordes nog kan zorgen voor een zorgvuldige overdracht en afwikkeling van zijn taken. Ruben Timmer werd per 1 september 2018 aangesteld als medewerker marketing en communicatie. Hij volgde daarmee Noortje Zanen op, die per 1 januari 2018 afscheid nam. Met zijn aanstelling hebben we de voorgenomen uitbreiding van de functie marketing en communicatie van 1,2 naar 1,5 fte gerealiseerd. De functie van Willemijn de Graaff is van 0,6 fte naar 0,8 fte uitgebreid ten behoeve van zakelijke ondersteuning. Dit wordt in de jaarrekening gerangschikt onder Officemanagement (van 0,7fte naar 0,9 fte).

5.3 Werkgever- en opdrachtgeverschap

In het najaar van 2017 is de eerste versie van de Fair Practice Code gepresenteerd aan de minister van OCW. De code biedt een kader om loon naar werk in de culturele en creatieve sector mogelijk te maken. Momenteel hebben we niet op structurele basis de middelen tot onze beschikking om onze musici een honorarium te kunnen bieden dat in overeenstemming is met de beloningsrichtlijn muziekensembles van de Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten. We streven er elk jaar naar om extra inkomsten te genereren ten behoeve van een aanvulling op de basis honorering van de musici. In 2018 waren we in staat om de honoraria van de vast aan het ensemble verbonden musici aan te vullen tot een honorering die in overeenstemming was met de norm die gesteld is in de beloningsrichtlijn muziekensembles van de Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten. Ook de remplaçanten (ca 15% van de musici) hebben we een aanvulling kunnen geven op ons basistarief voor repetities en concerten, maar nog niet volledig volgens de richtlijn kunnen honoreren. Overigens zijn onze basistarieven wel iets hoger dan de tarieven die zijn vastgesteld in de CAO Remplaçanten Nederlandse Orkesten. We streven ernaar om ook remplaçanten in de toekomst volgens de beloningsrichtlijn muziekensembles te betalen, echter, omdat we hier de middelen niet voor hebben, hebben we de keuze gemaakt om vooralsnog alleen het honorarium van de vast aan ons ensemble verbonden musici volledig aan te vullen. Zij zijn grotendeels financieel afhankelijk van ons, onder meer doordat zij andere opdrachten niet aannemen om de projecten bij ons te kunnen spelen. Naast een nabetaling over de projecten in 2018 creëerden we onder meer met de vrijval van prepensioengelden ruimte om een nadere nabetaling te doen aan de musici. Ook een klein deel van de honorering van de stafmedewerkers en directie is flexibel en daarmee afhankelijk van de fondsenwerving.

We hebben de aanvullingen op de honoraria voor de projecten in 2018 van de musici kunnen doen dankzij de gulle donatie van € 150.000,- van een privaat fonds en inkomsten gegenereerd uit extra bijgeboekte concerten. Ook de regeling Verdienvermogen ensembles van het FPK heeft bijgedragen aan het verbeteren van de honoraria van de musici in 2018. Nadat het FPK de regeling heeft aangepast in januari 2019, levert deze regeling een substantieel hoger bedrag op ter verbetering van de honoraria van de musici dan de oorspronkelijke regeling deed. Het bedrag dat met terugwerkende kracht over 2018 werd toegekend is integraal verdeeld onder de musici, zowel aan vast aan het ensemble verbonden leden als aan de remplaçanten. We verwachten met de bijdragen van het FPK uit deze regeling in 2019 en 2020 en een bescheiden groei uit inkomsten van particuliere donaties en uit reeds toegezegde sponsoring, de musici substantieel beter te kunnen honoreren gedurende dit kunstenplan. Echter het betekent nog geen definitieve oplossing van het probleem. Daaraan zullen wij in gezamenlijkheid met collega-ensembles en overheden blijven werken. Wat betreft de reeds toegezegde sponsorinkomsten levert de per 2018 gesloten 3-jarige sponsorovereenkomst met het Ambassade Hotel een zeer belangrijke bijdrage aan het verbeteren van de honoraria. Maar om ook in 2019 en 2020 volledig te kunnen honoreren volgens de beloningsrichtlijn muziekensembles van de Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten zullen nog additionele middelen geworven moeten worden.

5.4 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Sinds januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. Amsterdam Sinfonietta betaalt geen salarissen of ontslagvergoedingen die de in de WNT gestelde norm overschrijden. Het jaarsalaris van de directie wordt gepubliceerd in de Jaarrekening 2018 op pagina 15, paragraaf 3.1.1. De bestuurlijke functies zijn onbezoldigd.

5.5 Governance Code Cultuur en Code Culturele Diversiteit

Amsterdam Sinfonietta hanteert de Governance Code Cultuur. Er is bewust gekozen voor een bestuurs- en directiemodel waarbij het bestuur op enige afstand staat en vooral een beleidsvoorbereidende, toetsende en adviserende rol heeft, met maximale mandatering aan de directie die binnen de grenzen van een directiestatuut opereert. Het bestuur vernieuwt zichzelf op basis van een vastgesteld profiel en volgens een rooster van aftreden. Het bestuur onderschrijft principes beschreven in de code en past deze toe.

Amsterdam Sinfonietta respecteert de principes van de Code Culturele Diversiteit. Met onze activiteiten willen we een brede en diverse doelgroep bereiken. Onze programmering kenmerkt zich door een grote differentiatie aan programma's voor diverse doelgroepen. We hebben in ons beleid voor het uitnodigen van gastartiesten aandacht voor diversiteitsaspecten. De samenstelling van het publiek bij onze concerten met Typhoon was cultureel divers en met de concerten in samenwerking met de Turkse pianist Fazil Say hebben we een groot aandeel publiek met een Turkse achtergrond kunnen bereiken. Echter, precieze cijfers over de culturele achtergrond van concertbezoekers zijn redelijkerwijs niet te achterhalen. Met de voorstellingen KleuterSinfonietta wil Amsterdam Sinfonietta alle kinderen in de stad bereiken, met iedere sociale, culturele en economische achtergrond. In 2018 hebben bijna vierduizend leerlingen van Amsterdamse basisscholen in de leeftijd 4-6 jaar de voorstellingen bezocht, waarvan naar schatting 35% een niet-westerse achtergrond heeft. Deze schatting is gebaseerd op de gegevens uit de publicatie "Amsterdam in Cijfers 2018", gecombineerd met de gegevens over de samenstelling van de bevolking in de wijken waar de basisscholen die de voorstellingen hebben bezocht gevestigd zijn. Omdat de voorstellingen vooral plaatsvonden in de Koorzaal van Het Concertgebouw konden we kinderen met een verstandelijke of lichamelijke beperking tot nu toe moeilijk bereiken. Door ondersteuning van een private stichting zijn we sinds 2018 in staat om KleuterSinfonietta-voorstellingen op maat te brengen bij basisscholen in het speciaal onderwijs, en kunnen we ook deze groep kinderen bereiken.

In onze eigen geledingen streven we in beginsel naar de beste musici en de beste professionals in onze staf en bestuur. Affiniteit met wat wij doen is in alle functies van groot belang voor een kleine organisatie als de onze. Wij streven voortdurend een diverser personeelsbestand na en hebben bij vacatures daarom aandacht voor diversiteitsaspecten. Via ons netwerk hebben we een goed beeld van wie goede én cultureel diverse kandidaten in de voor ons relevante disciplines zijn en dit heeft volledige aandacht van zowel het bestuur als de directie. Onze groep musici telt zes nationaliteiten. De verhouding man/vrouw is onder onze musici 30/70, in de staf 65/35 en in het bestuur 70/30.

5.6 Vrijkaartenbeleid

Voor de solisten waarmee we onze projecten uitvoeren bieden we op aanvraag maximaal twee vrijkaarten aan per concert. Onze vaste musici die incidenteel een project niet kunnen meespelen bieden we op aanvraag maximaal twee vrijkaarten aan om een van de concerten binnen de betreffende tournees te kunnen bijwonen. Voor de concerten in onze eigen serie in het Muziekgebouw nodigen we een vaste groep genodigden uit, bestaande uit vertegenwoordigers van de diverse fondsen, brancheorganisaties, pers, woordvoerders cultuur uit de lokale en landelijke politiek en de voor ons ensemble belangrijke relaties.

6. Stakeholders en risicoanalyse

6.1 Stakeholders

In dit deel reflecteren we op basis van gesprekken met twee belangrijke stakeholdersgroepen, te weten de zalen waarmee we een vaste speelrelatie hebben en bezoekers van onze concerten, op het beeld dat bij hen bestaat over onze organisatie en onze producten. Uit de gesprekken met de zalen lichten we de artistieke waarden 'vakmanschap', 'artistieke innovatie' en 'toonaangevend'; en de randvoorwaarde 'publiek en partners' uit. Uit gesprekken met het publiek richten we ons voornamelijk op de artistieke waarden 'vakmanschap' en het effect 'verwonderen'.

6.1.1 Zalen

Vakmanschap

Amsterdam Sinfonietta streeft ernaar om het strijkersrepertoire met een zo groot mogelijk technische perfectie uit te voeren. Uit de gesprekken met zalen komt naar voren dat we in hun ogen in die ambitie slagen. Amsterdam Sinfonietta wordt door zalen gewaardeerd door het grote vakmanschap. Steevast is er grote waardering voor het hoge uitvoeringsniveau bij alle projecten in 2018. Het hoge individuele spelniveau van onze musici en de perfectie in samenspel als ongedirigeerd strijkorkest worden hierbij vaak genoemd. Amsterdam Sinfonietta levert als ensemble in de ogen van zalen een belangrijke bijdrage aan het topniveau van de Nederlandse ensemblesector.

Artistieke innovatie

Op het gebied van artistieke innovatie zien zalen Amsterdam Sinfonietta als voorbeeldstellend voor de manier waarop andere muzikale genres kunnen worden geïncorporeerd in projecten met klassieke musici en in de ontwikkeling van crossovers, en daarmee de grenzen binnen het vakgebied verleggen. Dit wordt, naast Breder dan klassiek, ook teruggezien in het toevoegen van theatrale aspecten in de concertuitvoering, zoals bijvoorbeeld in het project met Christianne Stotijn. Hierbij speelden onze musici niet alleen in het ensemble maar maakten zij ook onderdeel uit van het podiumbeeld als figuranten in diverse silhouet-tableaus.

Ook zien de zalen dat het werk van Amsterdam Sinfonietta navolging krijgt, doordat bijvoorbeeld elementen uit onze programmering, repertoire of bijzondere door Amsterdam Sinfonietta ontwikkelde arrangementen, door andere ensembles worden overgenomen.

Overigens wordt door enkele zalen aangegeven dat ons Breder dan klassiek-project in 2018 met Typhoon in vergelijking met andere jaren niet als de meest innovatieve editie van onze jaarlijkse nieuwjaarstour werd gezien. Wij onderschrijven dat ook, met de kanttekening dat het doel dat wij hebben: dat wij zelf en onze gastartiest beiden buiten de comfortzone van hun eigen gekende genre stappen, wel degelijk is geslaagd. Voor Typhoon, waar de kritiek met name over ging, waren het al enorme stappen om voor het eerst naast te rappen ook te zingen; en voor Jef Neve was het als jazzpianist uitvoeren van een deel van Ravels Pianoconcert in G een bijzonder spannende aangelegenheid.

Toonaangevend

Amsterdam Sinfonietta streeft er naar om in programmering en uitvoeringspraktijk toonaangevend te zijn en - nationaal en internationaal - leidend te zijn in de eigen sector. Uit de gesprekken met de zalen blijkt dat we daar in slagen.

Publiek en partners

In de evaluatie van de randvoorwaarde 'publiek en partners' geven zalen aan ons beleid en visie op het gebied van publieksbereik en doelgroepen te herkennen, en geven daarbij aan dat de realiteit in overwegende mate aansluit bij deze visie. De door ons gedefinieerde doelgroepen werden in 2018 door inzet van een combinatie van marketingmiddelen op een passende manier bereikt. Met name bij de tournees met Typhoon en Fazil Say beoogden we een brede en bij deze projecten ook specifiek cultureel diverse doelgroep aan te spreken. De inspanningen op marketinggebied waren hier voor het project met Fazil Say ook specifiek op gericht en hadden ook effect: zalen gaven aan dat een substantieel aandeel van het publiek uit de Turkse gemeenschap afkomstig was. Binnen de tournee met Typhoon zijn we maar ten dele in onze doelstelling geslaagd: de zalen gaven aan dat er op het gebied van de publiekssamenstelling bij deze concerten een wisselend beeld was. We hebben in vergelijking met onze reguliere projecten zoals beoogd weliswaar een relatief jong

publiek bereikt met deze tour, maar niet in de mate die we hadden gewenst. Ook het aandeel publiek van niet-westerse komaf bleef achter bij de verwachting. Op basis van de gesprekken met de zalen op dit punt concludeerden we dat de prijs van het concertkaartje hier mogelijk een belangrijke factor in is geweest: deze lag voor de concerten binnen deze tournee hoger dan de toegangsprijs voor festivals of poppodia. Voor de toekomst is dit aspect bij het bereiken van een cultureel diverse doelgroep een punt van aandacht.

Zalen voelen zich als stakeholder in overwegende mate betrokken bij de ontwikkeling van onze programma's. Solisten en wensen die worden besproken komen terug in de programmering, zalen hebben er begrip voor dat we dit niet altijd in het gewenste concertseizoen kunnen realiseren. Uit de gesprekken met de zalen waar we een vaste serie hebben blijkt dat zij zich goed kunnen vinden in de projecten die we aanbieden. Zij hebben veel waardering voor de hoge artistieke standaard van het orkest en de innovatieve programmering, maar ook over de solisten waarmee we werken zijn zij zeer enthousiast. Zij worden door onze samenwerking in staat gesteld om bepaalde solisten in hun programmering op te nemen die anders buiten bereik zouden blijven. Ook komt naar voren dat zalen zich weliswaar betrokken voelen bij de ontwikkeling van onze programmering maar in sommige gevallen werd genoemd dat zij idealiter zouden zien dat er meer programma's op maat gemaakt zouden kunnen worden. Tegelijkertijd bestaat er ook veel waardering voor onze manier van werken waarbij we met een project langs een groot aantal zalen touren, en dat daarmee programma's en solisten van hoge kwaliteit geboden worden. Er is begrip dat onze flexibiliteit om programma's volledig op maat te maken daarmee geringer is. Er zijn ook vaste partners waar we wel projecten op maat mee ontwikkelen. Dan gaat het met name om festivals en het initiëren van opdrachten. In 2018 is het project Andriessen & Moore hier een goed voorbeeld van, met opdrachtwerk aan David Lang en Kate Moore, dat in samenwerking met November Music en de Cello Biënnale tot stand is gekomen.

Op het gebied van samenwerkingspartners hebben we met zalen voornamelijk gesproken over artistieke partners om nieuwe projecten mee te ontwikkelen. Bij de zalen bestond veel enthousiasme over de samenwerking tussen ons orkest en het Nederlands Kamerkoor, naar aanleiding van de succesvolle tournee met het Fauré Requiem uit september 2017. Het Nederlands Kamerkoor is door de zalen dan ook meerdere malen genoemd als interessante partner waarmee wij nieuwe projecten kunnen ontwikkelen. Mede op basis van dit enthousiasme hebben we voor seizoen 2019-2020 in samenwerking met het Nederlands Kamerkoor het project Spiegel im Spiegel geprogrammeerd, met concerten in tien Nederlandse zalen. Hetzelfde geldt voor de samenwerking met Muziektheater Orkater binnen het project met Nicolas Altstaedt in maart 2018: mede naar aanleiding van de waardering van de zalen voor de samenwerking afgelopen seizoen werken we in het komende seizoen opnieuw samen met Orkater in het project Kreutzer vs. Kreutzer. Verder worden, waar het gaat om gezamenlijke opdrachtwerken, waarmee we om onze ambitie van het uitbreiden van het repertoire voor strijkorkest te realiseren, voornamelijk internationale collega-ensembles en festivals aangewezen als belangrijke samenwerkingspartners. In de regel ontbreekt het de Nederlandse concertzalen aan budget om zelf opdrachten te verlenen, maar ondersteunen zij wel onze ambitie om het repertoire voor strijkorkest verder uit te breiden door opdrachtwerk op te nemen in hun programmering. Om de economische waarde van de samenwerking met de zalen te vergroten (in de praktijk betekent dat meer publiek werven en daarmee samen meer inkomsten genereren) zijn we in gesprek met de zalen over welke samenwerkingsverbanden Amsterdam Sinfonietta zelf en soms in samenwerking met de zalen kan aangaan om dit effect te bereiken. Dit zijn in de regel partnerships met media gericht op het vergroten van het publiek. De NRC-serie voor de concerten in Amsterdam en Utrecht is hier een voorbeeld van. Maar ook andere partnerships met als doel het publiek te verbreden of nieuwe groepen aan te trekken, zoals met Stichting Kulsan, dat geresulteerd heeft in verbreding van het publiek tijdens de Fazil Say-tour. Zalen geven ook aan dat het voor hen van belang is dat wij optreden in tv-programma's als Podium Witteman, omdat zij hiervan directe invloed merken op de kaartverkoop.

6.1.2 Publiek

Vakmanschap

Uit de gesprekken die we over onze activiteiten in het verslagjaar 2018 voerden met onze concertbezoekers komt naar voren dat er grote waardering is voor de hoge kwaliteit van ons ensemble en het vakmanschap van onze musici. Bezoekers geven veelvuldig aan onder de indruk te zijn van het hoge spelniveau en de gedetailleerdheid en muzikaliteit van onze uitvoeringen.

Verwonderen

Bezoekers van de concerten waarin we verbinding zoeken met een ander (muzikaal) genre geven vaak aan iets nieuws te hebben ervaren. Binnen de tournee met Typhoon maakten veel bezoekers voor het eerst kennis met een klassiek strijkorkest. Zij gaven aan 'ontroerd en overweldigd' te zijn door de nieuwe manier waarop we het hun bekende repertoire van Typhoon brengen. Door sommigen wordt daarbij tevens aangegeven dat ze na deze kennismaking ook de intentie hebben om een van de concerten binnen onze klassieke programmering te bezoeken. Binnen het project Pärt en Tavener maakte de combinatie van gedichten van Pessoa en de muziek van Pärt veel reacties los. Waar de een het zag als een 'geweldige aanvulling', ervoer de ander de gedichten en de rol van Gijs Scholten van Aschat juist als storend voor zijn muzikale ervaring. Veel bezoekers waren geraakt door het mystieke werk *The Protecting Veil* van Tavener.

6.1.3 Vervolg

De kwalitatieve benadering waarbij we in gesprekken met een kleine groep (zowel wat betreft zalen als publiek) een beeld hebben gekregen hoe zij tegen ons beleid en programmering aankijken, vormt een opmaat naar een breder opgezet onderzoek onder ons publiek in 2019. In verband met de kosten en de benodigde personele inzet hebben we ervoor gekozen om binnen het huidige Kunstenplan één keer een uitgebreid publieksonderzoek te doen en daarbij het onderzoek te richten op de afgelopen twee concertseizoenen. De resultaten gebruiken we mede als input voor ons beleidsplan voor de periode 2021-2024.

6.1.4 Andere belangrijke stakeholders

Onze stakeholders waarmee we in 2018 samenwerkten worden eerder in dit bestuursverslag reeds met naam en toenaam genoemd. In deze paragraaf zetten we de belangrijkste stakeholdersgroepen op een rij.

Stakeholders die binnen en buiten de organisatie een bijdrage leveren aan de artistieke output en activiteiten zijn onze eigen musici, remplaçanten, solisten, componisten en arrangeurs, licht- en geluidstechnici en overige makers die incidenteel bijdragen aan onze projecten, zoals choreografen, dansers, acteurs, et cetera. Deze stakeholders zijn voor ons van groot belang omdat zij in hoge mate bijdragen aan onze artistieke kwaliteit op zowel ontwikkeling als uitvoering van onze activiteiten. Andersom zorgen wij bij deze groep voor werkgelegenheid.

Met de andere ensembles vormt Amsterdam Sinfonietta een subsector binnen de podiumkunsten, gezamenlijk dragen we zorg voor een pluriform aanbod. Met sommigen hebben we een intensievere band omdat we ook gezamenlijk activiteiten en projecten ontwikkelen, zoals met Orkater in 2019 en met het Nederlands Kamerkoor in 2020.

Een andere groep stakeholders bestaat uit de distributeurs/afnemers van onze concerten: zalen, festivals en internationale tourmanagementbureaus. Zij vormen een belangrijke schakel naar onze uiteindelijke afnemers: het publiek. Bij het bereiken van onze doelgroepen zijn ook de pers en media van grote waarde, zowel voor ons als voor de zalen.

Een zeer belangrijke groep stakeholders wordt gevormd door onze financiers: ten eerste zijn dat de publieke fondsen Fonds Podiumkunsten en het Amsterdam Fonds voor de Kunst. Daarnaast ontvangen we steun van enkele private fondsen, onze particuliere donateurs en sponsors.

Op het gebied van talentontwikkeling werken we samen met het Conservatorium van Amsterdam en hun masterstudenten. Binnen Amsterdam zijn basisscholen een belangrijke samenwerkingspartner bij onze educatieve activiteiten. Via hen bereiken we bijna vierduizend leerlingen op basisscholen in alle wijken van Amsterdam en sinds 2018 ook leerlingen in het speciaal onderwijs.

Als laatste noemen we de groep stakeholders die invloed hebben op de ontwikkeling van het cultuurbeleid: vanuit de politiek is dat het Ministerie van OC&W, de woordvoerders cultuur van de Tweede Kamer en de Gemeenteraad Amsterdam. Daarnaast de adviesorganen waaronder Raad voor Cultuur en de Amsterdamse Kunstraad, evenals brancheverenigingen zoals NAPK.

6.2 Risicoanalyse

Aan de hand van een SWOT-analyse hebben we kansen en bedreigingen/risico's voor onze organisatie in kaart gebracht en met behulp van een confrontatiematrix strategische aandachtspunten geformuleerd. We lichten de belangrijkste bevindingen hier uit. Een risico binnen onze organisatie is de onderbetaling van onze musici. Momenteel hebben we onvoldoende

financiële stabiliteit om onze musici op structurele basis een honorarium te bieden conform de richtlijn en hen daarmee structureel aan ons te kunnen verbinden. Dit kan grote gevolgen hebben voor de kwaliteit van ons ensemble: het risico bestaat dat musici vertrekken naar orkesten en ensembles - zowel in binnen- als buitenland - die hen betere arbeidsvoorwaarden en grotere financiële zekerheid kunnen bieden. Het vergroten van onze inkomsten is dan ook een van onze voornaamste strategische aandachtspunten. Naast de werving van fondsen en sponsors zetten we daarbij in op het werven van nieuwe particuliere giften en vergroten van de inkomsten uit meerjarige toegezegde donaties.

Rekening houdend met het feit dat we onze activiteiten uitvoeren met een klein team, dat we door veranderende wetgeving beperkte toegang hebben tot de gegevens van onze kaartkopers waardoor een kansrijke groep potentiële donateurs moeilijker te bereiken is en met het oog op de concurrentie op de geefmarkt, zien we toch een aantal kansen die we kunnen benutten om de inkomsten uit private donaties en sponsoring te verhogen. De hoge kwaliteit van ons product gecombineerd met het sterke netwerk van onze bestuursleden biedt kansen bij het werven van nieuwe sponsors en grotere particuliere giften. Daarbij hebben recente bestuurswisselingen tevens nieuwe netwerken ontsloten hetgeen weer nieuwe kansen biedt. Daarnaast ligt er een nog onvoldoende benutte kans in het feit dat we een grote groep loyale bezoekers hebben die een zeer hoge waardering hebben voor onze concerten en ons ensemble. In deze groep ligt veel potentie voor het werven van nieuwe donateurs. Een deel van deze groep doneert reeds, bij deze groep ligt er de kans om de gift te verhogen. In het voorjaar van 2019 staat een grote donatiecampagne gepland waarmee we deze twee groepen willen bewegen om (meer) te gaan geven.

In 2018 is het, mede door de inwerkingtreding van de Wet AVG, moeilijker geworden om te kunnen beschikken over klantgegevens. Onze samenwerkingsverbanden met de zalen bieden ons echter de mogelijkheid om dit met inachtneming van de AVG zoveel mogelijk te ondervangen: onze kracht is de goede relatie met de zalen waar we een vaste serie hebben en het feit dat we in samenwerking met deze zalen investeren in de programmering creëert bij onze vaste partners de bereidheid om verwerkersovereenkomsten te sluiten. Waardoor wij - zij het in mindere mate dan in de voorgaande jaren - over NAW-gegevens van onze klanten kunnen beschikken. Dit biedt kansen om ons publiek te kunnen bereiken en daarmee nieuwe particuliere donateurs te werven. Tevens biedt dit ons de mogelijkheid om een andere strategische doelstelling te realiseren, namelijk het vergroten van herhaalbezoek en daarmee de publieksinkomsten verder te laten stijgen. Onze automatisering was onvoldoende toegerust op het adequaat registreren van koopgedrag van onze klanten we hebben daarom in 2018 geïnvesteerd in een CRM-systeem waarmee we, door het combineren van klantgegevens, beter inzicht krijgen in het aankoopgedrag van ons publiek en daar gerichte acties op kunnen ondernemen, met als doel klanten te reactiveren, en herhaalbezoek te stimuleren.

Het werken met solisten van naam en faam is een belangrijk onderdeel van onze programmering. De hoge artistieke kwaliteit van ons ensemble verschaft ons toegang tot het netwerk van internationale topsolisten. We koesteren de relaties met de gevestigde solisten en gaan daarnaast relaties aan met jonge, nieuwe solisten die tot de wereldtop behoren. Doordat veel solisten graag met ons ensemble werken zijn we interessanter voor bepaalde regio's in de internationale speelmarkt waar we zelf nog naam moeten opbouwen en kunnen we daarnaast aan veel regio's in het land extra verkoop genereren. Tegelijkertijd is het ook een bedreiging voor ons publieksbereik dat in bepaalde regio's relatief veel verkoop wordt gerealiseerd via de concerten met een selecte groep van solisten (zoals Lucas en Arthur Jussen of Janine Jansen). Dit ondervangen we door vaste samenwerkingsverbanden aan te gaan met zalen, zodat het publiek ons in de regio's waar deze zalen gevestigd zijn ons leert kennen en dat we daar, ook ongeacht de solisten waarmee we werken, een vast publiek kunnen opbouwen. Daarom is het voor het bereiken van een breder en meer divers publiek van belang om onze concertformule te blijven innoveren. Dit doen we door onder andere door nieuwe vormen te ontwikkelen en daarbij nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan met andere gezelschappen en makers, waaronder Orkater, het Nederlands Kamorkeor en makers uit andere kunstdisciplines, waaronder dans en theater.

De frequentie waarin landelijke en regionale media aandacht hebben voor klassieke muziek loopt terug. Vooral met onze Breder dan klassiek-tour bereiken we de landelijke media, maar voor onze andere tournees is dit lastiger aan het worden. Het is daarom van strategisch belang om meer te investeren in de duurzame relatie met de pers, radio en televisie. We worden elk keer per jaar uitgenodigd voor een item in Podium Witteman en De Wereld Draait Door. Daarnaast investeren we in het produceren van innovatieve content voor met name social media. Met samenwerkingspartners worden korte videoclips ontwikkeld waarbij het orkest centraal staat. Het doel is om een grotere naamsbekendheid te genereren en om ons unieke product en innovatieve

kracht te tonen aan een breed publiek, zowel nationaal als internationaal. De eerste videoclip wordt medio 2019 via onze social media-kanalen uitgebracht.

7. Toekomst

Het jaar 2019 is succesvol van start gegaan met de nieuwjaarstournee met gastartiest Blaudzun, met elf concerten door het hele land. Twee muzikale werelden die elkaar nauwelijks raken werden een geheel. De musici kregen zowel de klassieke aanhang als de Blaudzun-fans op de banken. In februari werkten we samen met de violist Ray Chen en het Conservatorium van Amsterdam. Met deze mediagenieke vioolvirtuoos en de studenten van het conservatorium bereikten we ook een jonge doelgroep. Dit was het tweede jaar dat we met het Conservatorium van Amsterdam samenwerkten. Elf masterstudenten werden opgenomen in de gelederen van het orkest en gecoacht in aanloop naar zeven concerten. Met het orkest speelden ze Tsjaikovski's *Souvenir de Florence*, een van de lijfwerken van het orkest.

In maart/april gaan we op tournee met de Italiaanse pianiste Beatrice Rana, onder meer naar de Italiaanse steden Pavia, Cremona en Verona. Tijdens de tournee wordt het orkest vergezeld door tachtig donateurs van de Club van 100, en geven leden van het orkest in Cremona een concert op Amati, Guarneri en Stradivari instrumenten die door het Museo de Violini bij hoge uitzondering uit de vitrines worden gehaald. Dit concert is in het auditorium in het museum.

In april vindt de officiële bestuurswissel plaats. Voorzitter Gert-Jan Kramer neemt na een termijn van vijf jaar afscheid en wordt opgevolgd door de nieuwe voorzitter Roger van Boxtel.

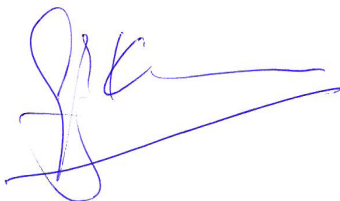
Hiermee is de continuïteit van een voorzitter met een krachtig profiel binnen het bestuur volledig gewaarborgd.

Onze artistieke kwaliteit wordt erkend door nationaal en internationaal publiek en pers, op artistiek gebied staat Amsterdam Sinfonietta er dan ook zeer goed voor. We hebben de afgelopen jaren naam gemaakt op zowel nationale als internationale concertpodia en festivals, waardoor er bestendige samenwerkingsverbanden zijn gesloten met zalen in het hele land en met internationaal opererende artiestenmanagementbureaus die ons vertegenwoordigen bij de buitenlandse podia. In combinatie met onze gevarieerde en avontuurlijke programmering stelt dit ons in staat om een breed en divers publiek te blijven bereiken, zowel nationaal als internationaal. Onder meer dankzij onze investeringen in directe kaartverkoop aan publiek in de steden waarin we een eigen serie presenteren, zijn we in staat om ons publiek te vergroten en aan ons te binden.

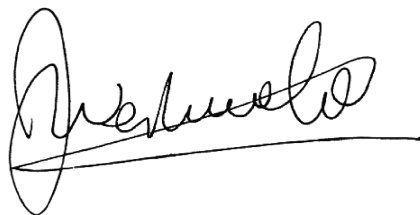
In 2019 zal er opnieuw flink worden ingezet op additionele fondsenwerving met als doel onze inkomsten structureel te verhogen en daarmee in staat te zullen zijn onze musici volgens de honoreringsrichtlijn te kunnen belonen.

Gezien ons succes op nationale en internationale podia, de lovende publieks- en persreacties; en het enthousiasme dat wij ervaren van al onze partners, podia, conservatoria, componisten, solisten, sponsors en vrienden en niet in de laatste plaats ons steeds groeiende publiek, kijken we met vertrouwen naar de toekomst en gaan we de uitdagingen die er zijn om ons succes te verduurzamen graag aan.

Amsterdam, 29 maart 2019

Gert-Jan Kramer
voorzitter

Joost Westerveld
zakelijk leider